KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.778/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 1 juni 2001 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken, verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende de ondersteuning van stadsvernieuwingsprojecten", heeft op 3 juli 2001 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet heeft tot doel "(een aantal) steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie te stimuleren om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in een bepaald stadsdeel te verbeteren en op basis daarvan innoverende projecten te realiseren" (artikel 3).

Daartoe bepaalt het ontwerp dat uitgaven voor stadsvernieuwing ten belope van 1 miljard frank kunnen worden aangerekend ten laste van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (artikel 1).

Het ontwerp bepaalt dat een aantal met name genoemde Vlaamse grootsteden en regionale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in aanmerking kunnen komen voor de bedoelde subsidie, en draagt de Vlaamse regering op om de voorwaarden te bepalen voor het indienen van stadsvernieuwingsprojecten (artikel 2).

Artikel 4 van het ontwerp bepaalt de criteria op basis waarvan de projecten moeten worden beoordeeld. Het moet inzonderheid gaan om "totaalprojecten die verschillende functies omvatten", die zich richten "op de multifunctionaliteit van een bepaald stadsdeel", en die betrekking hebben, enerzijds op wonen, winkelen, recreëren en werken, anderzijds op de inrichting van het publieke domein en de groene ruimten (artikel 4, § 1).

Het ontwerp bevat voorts nadere bepalingen inzake de beoordeling van de projecten en het verdere verloop van de procedure (artikelen 5 tot 7).

Ten slotte wordt voor kleinstedelijke gebieden een complementaire regeling aangekondigd, welke van toepassing zal zijn vanaf 2003 (artikel 8).

BEVOEGDHEID

1. Het ontwerp van decreet houdt een regeling in betreffende de financiële steun aan plaatselijke overheden (een aantal steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie), voor de uitvoering van projecten van stadsvernieuwing.

Het ontwerp regelt aldus een aspect van de financiering van de voornoemde plaatselijke overheden.

Krachtens artikel 6, § 1, VIII, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de gewesten bevoegd inzake de financiering van de ondergeschikte besturen, in zoverre het gaat om de financiering van opdrachten uit te voeren door de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de provincies en andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in de tot de

bevoegdheid van de gewesten behorende aangelegenheden (1). Volgens dezelfde bepaling zijn de gemeenschappen voor die financiering bevoegd wanneer die opdrachten betrekking hebben op een aangelegenheid waarvoor zij bevoegd zijn.

2.1. De stellers van het ontwerp beogen projecten te financieren die, blijkens de tekst zelf van het ontwerp, betrekking hebben op stadsvernieuwing. Krachtens artikel 6, § 1, I, 4°, van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980 behoort die aangelegenheid, als onderdeel van de ruimtelijke ordening, tot de bevoegdheid van de gewesten.

Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp dat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is geworden, kan worden afgeleid dat deze aangelegenheid de hernieuwing van stadsgedeelten omvat, "gesitueerd op het vlak van de huisvesting, van de wegen, van de inrichting en de bescherming van de omgeving, alsook van de instandhouding of de

---

(1) Deze bevoegdheid, die te situeren is binnen het raam van het medebewind, moet worden onderscheiden van de in artikel 6, § 1, VIII, 2°, van de bijzondere wet bedoelde bevoegdheid van de gewesten inzake de "algemene financiering" van de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten en de provincies. Die laatste bevoegdheid heeft betrekking op de "financieringswijzen door middel waarvan (die besturen) gefinancierd worden volgens criteria die niet rechtstreeks zijn gebonden aan een specifieke opdracht of taak" (Parl. St., Kamer, B.Z. 1988, nr. 516/1, p. 18). In wezen gaat het hier om de financiering van de taken die de gemeenten, de agglomeraties en federaties en de provincies vervullen binnen het raam van de lokale autonomie.

bevordering van de daarmee verband houdende activiteiten" (2).

2.2. Weliswaar wordt in het ontwerp geen duidelijke omschrijving of inhoud gegeven van het begrip "stadsvernieuwingsproject". Toch blijkt uit verschillende bepalingen van het ontwerp dat het te dezen wel degelijk gaat om stadsvernieuwing, in de zin van de bijzondere wet :

- in artikel 3 van het ontwerp is sprake van de bedoeling om "de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in een bepaald stadsdeel te verbeteren";

- luidens artikel 4, § 1, van het ontwerp zijn de bedoelde projecten "totaalprojecten die verschillende functies omvatten. Ze richten zich op de multifunctionaliteit van een bepaald stadsdeel. De projecten hebben enerzijds betrekking op wonen, winkelen, recreëren en werken en anderzijds op de inrichting van het publieke domein en de groene ruimten";

- volgens artikel 4, § 3, van het ontwerp dienen de projecten "(uit te monden) in structurele ingrepen en (dienen ze) zichtbare veranderingen teweeg (te brengen) in de fysische omgeving".

2.3. Uit het voorgaande moet geconcludeerd worden dat het ontwerp de subsidiëring beoogt van projecten die kaderen in de bevoegdheid van de gewesten.

---

(2) Parl. St., Senaat, 1979-80, nr. 434/1, p. 12.

Het ontwerp bevat dan ook een regeling die zelf eveneens behoort tot de bevoegdheid van de gewesten. Negatief geformuleerd, moet geconcludeerd worden dat de ontworpen regeling niet behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Nu de ontworpen regeling een gewestelijke aangelegenheid betreft, moet het toepassingsgebied ervan ook beperkt blijven tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest, en kan het niet uitgebreid worden tot het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Hieruit volgt dat enkel de steden gelegen binnen het grondgebied van het Vlaamse Gewest voor de in het ontwerp bedoelde subsidie in aanmerking kunnen komen, en niet de Vlaamse Gemeenschapscommissie (3). In het ontwerp dienen de verwijzingen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie dan ook telkens weggelaten te worden.

---

(3) De Vlaamse Gemeenschapscommissie oefent overigens geen gewestelijke bevoegdheden uit, doch enkel bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap (artikel 60, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

Vóór artikel 1 van het ontwerp (dat artikel 2 wordt), moet een nieuw artikel 1 worden ingevoegd, luidend als volgt :

"Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.".

Artikel 3

Men schrijve "Dit decreet beoogt ..." in plaats van "Het doel van deze maatregel is ...".

Artikel 4

1. De indeling van dit artikel in paragrafen 1 tot 5 moet veranderd worden in een indeling in punten 1° tot 5°.

2. De redactie van paragraaf 4 (lees : 4°) lijkt geen rekening te houden met de in de algemene toelichting bij het ontwerp van decreet opgenomen overweging dat een inbreng van andere overheden (dan de steden) niet is uitgesloten. De ontworpen bepaling dient dienovereenkomstig te worden aangepast.

3. In de tweede volzin van dezelfde paragraaf schrijve men : "... minimaal dertig en maximaal vijftig procent ...".

Artikel 6

Men redigere dit artikel als volgt :

"Art. 6. De door de Vlaamse regering goedgekeurde projecten monden uit in een overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de stad.".

Artikel 8

Luidens dit artikel wordt "voor centrumgemeenten in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden en centrumgemeenten in de kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau (bepalingen RSV) (...) een complementair project voorzien, conform de voorwaarden zoals gesteld voor de grootstedelijke totaalprojecten. Dit zal van toepassing zijn vanaf 2003 wanneer het Mercuriusprogramma ten gronde is hervormd".

Afgezien van de onduidelijkheid van een aantal begrippen ("bepalingen RSV", "complementair project", "Mercuriusprogramma"), houdt deze bepaling niets anders in dan een intentieverklaring, die niet thuishoort in een normatieve tekst. Artikel 8 kan dan ook best uit het ontwerp worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. K. BAMS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS W. DEROOVER